

ШЫҢ

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИНҢ КОМУНИСТИК ПАРТИЯСЫНЫҢ ТЫВА ОБЛАСТЬ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЯ КОМИТЕТТЕРИНИН, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛАСТЬ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЯ СОВЕТТЕРИНИН ОРГАНЫ

Өртээ 2 көп.

1962 чылда коллективтик керээлер дугайында

ВЦСПС-тин президиуму 1962 чылда коллективтик керээлери чарлар чорударын профивилелери теш республика, край, область чөвүлелерине, фабрика-завод комитеттеринге хүлээдип турар доктаалды ундурган болгаш ол ажылды чорударынын хуусааларын доктааткан. Улетпүрүң, транспорттун, тудлунун, харылзааның, садтыгын...

болгаш нийтиник чөвүлелеринин бугурууларына чаа керээлери келер чылдык март 1-ге чедир, көдө ажыл-агый бугурууларына— апрель 1-ге чедир чарган турар ужурут.

Бир чөвүлелеринин чөвүлелерине чаа керээлери келер чылдык март 1-ге чедир, көдө ажыл-агый бугурууларына— апрель 1-ге чедир чарган турар ужурут.

Керээлерин чарып чеди чылдык дөрткү чылдың куруне планын хуусаа бетинде күөсөдиринче ажыл-чарыктарын болгаш инженер-техниктерин, бригадаларын хуралдарына болгаш нийтин хуралдарга (конференцияларга) чаа коллективтик керээлери төлөвилелди чугаалажып көөрү-биле кады 1962 чылда социалисттик хүлээлелери апыры ажыктыгы деп санаан.

(СЭТА).

Харысалгалыг сорулга

«Барлык совхозта сес чыл школадың 7-ги класска тыва дик кичээли өрттүр турган. Башкы Монгол Гажытмаа самбарага: «Совет кижилериниң амгы салгалы коммунизм үеинде чурттаар» деп өстөрүн угаттыр бижеш, агаан доора шылап каан.

— Бо темага чуга сайырадылганын кичээли өрттүр оис — деп, ол өөреникчилерге чугаалаан.

Кичээл өчкөсө өгөлөөн. Бистик чуртка коммунисттик нийтинелди тургузарынын өндүр чаагы Программанын дугайында, СЭБП-ниң АХИ съездинин шийтириленин дугайында башкыларын бийдинтир, тода чугаалаан парламент артында олургулаан оолдар, уруглар кичээлге-бизде дыннаанар. Башкы чугаалаан төндүрөш.— бо теманың дугайында кыч чугаалаарыл, уруглар— дөргө, өөреникчилерин хөй кезин холдарын дидим болгаш шийтириленин-биле көдүргөн. Совет кижилеринин, алаачы анык салгалының амыдырал-чурттаалга дөш партия болгаш чазактыг улуг сөгш салымчынын, коммунизмни тудуу тургузар дөш улам-на күженишиникин ажылдаарын, эки өөренир олар чугаалаан турганар. Ол өстерде коммунисттик партияга, совет улуска, Төрөн чуртка ният аныкшылдык сөгш-бодды сийдиккен.

Бистик партияныкың ажылдап кылган Программанын канчаар-даа аажок улуг учур-дузалыгын таныштырары, ол планары амыдыралга ооттандары дөш бодун өөреникчилерин күсел-чүктүдү, сонургалын хайныктырары, партия болгаш чазактыг шийтириленин хайн мергенин база кижиге аныкшылдыг чоруун оларга бүгү талазы-биле өөридри—бистик башкыларын чугула сорулгалы-даа, хүдөөгези-даа ол.

Анык салгалыларын кижиздикчилери — совет башкыларын ажал-херээ харысалгалыг болгаш күдүлдү. Башкылар коллективтеринин ажал-чорудууга чүгө школага өөриделге-кижиздикчилерге ажылдап-биле кызгаарлаттынмас. Түрүнчү совет интеллигенциянык төлөөчкилери — башкылар болза, партиянын улуг идеяларын улус Маассага чедирип, төгүлдү XXII съездинин шийтириленин болгаш документиерин кижилерге тайылбырлап, пропагандалап турарлар.

Бизилдин № 3 школадың башкы, РСФСР-ниң школарыны адатарлык башкысы М. Башкирева идеялыг агитатор болгаш пропагандист. Ол бодун хостуг үе-шагынын дыка хөйүн школага, ада-нелерин бажынарыга өрттири турар. Төгүлдү XXII съездинин хүлөп алган документиеринин дугайында оң беседалары ада-нелерге, өөреникчилерге улуг сонургалды болдуруп, чаагы күсел-соруктарын хайныктырып, Төрөн чуртун чаагай чоруу дөш улам-на эки ажал-дөргө, өөренирине хөй-атт кийрили турар. Бизилдин № 5, 6, 8, 10 школаларын, Кызылда куруенин педагогика институтунун башкылар коллективтери СЭБП-ниң XXII съездинин документиерин чон ортузунга тайылбырлаар болгаш пропагандалар талазы-биле организаакчы ажылдарын шын организаакчы чорудуп турарлар.

«Амгы үеде ивалогтуг ажылда нол чүүл болза, СЭБП-ниң Программанын ханызы-биле тайылбырлаары, совет нийтинелдин ажыл-шичиерин коммунизм дөш демиселдин улуг планы-биле чөспөлсөри, партиянык чаа Программанын амыдыралга бо-»

КУЛЬТУРА АЖЫЛДАКЧЫЛАРЫНЫҢ ХУРАЛЫ

Тыва АССР-ниң культура-чырыдышкын албан чарларинин ажылдакчыларынын чөвүлел хуралы болуп өрткөн. СЭБП-ниң XXII съездининин ажылынын тундурлар болгаш республиканын культура ажылдакчыларынын сорулгаларынын дугайында айтырарыны анаа чугаалашкан. Республикага культура албан чарларинин ажылы чонун амыдыралы-биле улам сыйрып холбаштырып, СЭБП-ниң XXII съездининин ма-»

ЫРАККЫ ЧӨӨН ЧҮКТҮН ЧЕРИ УЛАМ-НА ЭЛБЕКШИЛДИГ БОЛЗУН!

Ыраккы Чөөн чүктүн болгаш Якут АССР-ниң көдө ажыл-агый ажылдакчыларынын чөвүлел хуралы

ХАБАРОВСК. (СЭТА). Ыраккы Чөөн чүктүн болгаш Якут АССР-ниң көдө ажыл-агый ажылдакчыларынын чөвүлел хуралы бодунун ажылынын ийн угурутчүлөш, декабрь 1-ге дооскан. Чөвүлел хурал бо зонага көдө ажыл-агыйны улам ынай көгүдүр дугайында айтырарыны чугаалажып өргөн.

Чөвүлел хуралын ажылында СЭБП ТК-нын Президиумунун кески-гүнөри — СЭБП ТК-нын РСФСР талазы-биле Бюроунун Даргазының бирги бралакчысы Г. И. Воронов, РСФСР-ниң Министрлер Чөвүлелинин даргазы Д. С. Полянский киришкен.

Ыраккы Чөөн чүктүн болгаш Якутиянын колхозтарында болгаш совхозтарында көдө ажыл-агый бугуруулганын дөшкө аыл-чөм продукттарынын талазы-биле чонун өлүр турар херэгдеринге ажал-дөшкө турарын чөвүлел хуралын киржикчилери демгелгөн.

Бүгү санал бериншиктерин тарааны, эртти, сүтү болган көдө ажыл-агыйны өскө-даа продукттарын бугуруенин көвүдүр дугайында СЭБП-ниң XXII съездинин шийтириленин чедикшиниктерин күөсөдир дугайында улуг сөгш салымчынын-биле сиңишкен.

Июлда Ленин аттыг колхоз ногааларын тергиян дугайында кыч чылдарын дугурууна улаштыр ап келген. Бо чылдын эш Саттөвүн, бригадалык ба бурзуудан 146 центнер огурунт болган 278 центнер томатты алган ол колхозтун даргазы, М. Д. Петров дынхаткан.

Ногаа ажылы ажыл-агыйнын орулгалыг адыр апарган. Бо чылдын картофельди болгаш ногааларын сатканында колхозтун кассасында 300 муң рубль кирген азы колхозтун ачка орулгаларынын бештин бир кезинген ажыг болган.

Көдө ажыл-агыйнын Ыраккы Чөөн чүк өртем-шынчилел институтунун улугтукчу Г. Т. Назымин мал ажылыга бижыг чөм-суурну тургузарынын улуг учур-дузалыгын бодунун санаанында колхоздар чугаалаан.

Приморье крайнын «Кызыл партия» колхозунун даргазы А. П. Кукушкин СЭБП-ниң XXII съездинин делегаты болуп улуг аас-кежи менээ оонашкан деп медегелгөн. Чуртун көдө ажыл-агыйнын ажыл-шичиеринин мурунга съездинин салган чаа улуг сорулгаларын Москвага чынып келгем, бүгү колхозчуларга чугаалап берген мен. Перспективтик планын өдө көрүп, көдө ажыл-агыйнын бүгү продукттарынын бугуруенин шыгынын көвүдери талазы-биле демгелчери ажылдап кымырын шийтирлөөн бис.

1965 чылда колхоз сүтү болгаш чурганан бугуруени 2 амык катал, эртти — 3,5 катал, ногааларын болгаш картофельди — 1,5—2 катал көвүдери. Тарыга шөдөрүнүн тургузуун эскертири төлөвилеттин.

Амурда куруенин көдө ажыл-агый дугурага стандартынын дөшкө курган К. К. Малыш соянык переспективтик болуп турарын чугаалаан, Лалантыгын селекционер Мамыч соянык элөөн каш сорттарын тургускан. Оң тургускан сорттарын Амур областа ол културанын тарылгазынын 68 хууун өөлөп турар.

Соя бодунтун оявайга бандаларына таарыштыр тарыла шөдөрүнүн тургузууна дыка экижидер, мылдаткы чөм-суурну саваардык, колхозтарын болгаш совхозтарын экономиказын бижыкпаар арганы берип турар. Улетпүрүң хөй-хөй адырларына уламгы чыг-тыт ол база өөрлөп турар.

Бир өвөс 1963 чылда обласа нийтин-биле соя 80 муң та черин өөлөп турган болза, ам 504 муң гектар арган. «Соя Ыраккы Чөөн чүктүн эсаууг байлаа апарган туруп шыдаар» деп, Н. С. Хрущевтун өстери боотанын эгелгөн.

Магадан областын иви ажылынын «Бачекаланык» деп дуржулаган-өртүдүгүт совхозунун директору П. Д. Маслин чеди чылдын төндүзүндө ол ажыл-агыйга 39 муң илгөр бар болган туруп деп дынхаткан. Дубинский совхозтун кол бралаанын культураны — рис. Ристи тарып өстүренин мурунчы техникага, бүгү хөвү ажылдарынын бежик механизацияныга үндөйлөш чорудуп турар. Оң учурунда центнер дөшкө бөг-үези чоока чөдөр-ле 20—23 рубль турган болза, ам 11—12 рубль чөдөр чыгем. Ол дугайын совхозтун дериктору Н. К. Горнинов чугаалаан.

Ажыл-агыйда чугула черин кыш ажылы элөп турар. Совхозтун дөшкөөриде нийтин шөүл 110 гектар 25 кылымат сүг хөөлөктеринде, а ол кышкык рис шөүлдөк оң-он муң өдүктерин өстүрүп турар. Күш ажылы бүгү чылдын дугуруула чорудуп турар. Пенслюер Н. М. Зуйков бодунун оолдары Владимир, Анатолий, Геннадий болгаш уругу Надежда-биле казы сүг хөөлөктеринде 41 муң өдүктерин өстүргөн болгаш күрүнеге 730 центнер эртти дүжааган.

Хабаровскинин чоогунда турар Героевский совхозтун ажал-херектеринин дугайын оң директору Ф. И. Васленко чугаалаан. Бир өвөс ажыл-агый 1963 чылда күрүнеге 1950 центнер сүтү саткан болза 1961 чылда 30 муң амык центнерин сөдөр.

Сүтүр мал ажылы болгаш ногаа ажылы оолдары сайыраткан. Көдө ажыл-агыйнын ажылгалыг черинин 100 гектарыга ооаштыр 316 центнер сүтү ал турар, а чеди чылдын төндүзүндө 800 центнерин сөдөр.

Колхозта парторганизаакчы (секретары эш Калын-оол) 43 кижине составтыг агитколлективни план едутаар ажылдап турар. Оларнын сургаалдыг семинарын, дуржула солчүрүнүн хуралдарын доктаамал чорудуп турар. Агитпунктунда дөшкө чөвүлел элөөчө тургустунган.

Чонун, солчүрүлүрүнүн агитпунктуна масса-политтиктег ажылды өрттү сорулгаларга — ажыл-агый, культура тургузуушкунунун айтырларынын чедикшиник шийтирилгенин холбаштыр калбартып турар. Бо талазы-биле үлгелерин ажылдап турар чымык агитаторларын чижекке көргүзүп болур.

Төп сүт-бараан фермазынын коллективни кышка бөлетелдин кынам чалыг чоруткан. Оң чанында 12 саргат сизен мөдөилеттинген, а си-»

дөшкө чөвүлелеринин чөвүлелерине чаа керээлери келер чылдык март 1-ге чедир, көдө ажыл-агый бугурууларына— апрель 1-ге чедир чарган турар ужурут.

Механикаг саалдын мастери: Кемеровск областан келген А. С. Гапанович болгаш Томск областан келген В. И. Михайлович чугуларын чөвүлел хуралын киржикчилери ола сонургал-биле дынхаткан.

Инектерин баалаашкын чөккө ажаарынын аргазы Сибириник болгаш Ыраккы Чөөн чүктүн байдаларына перспективтик болуп турар дээрки бистик дуржулгалык бугуруу-биле көргүзүп турар деп, А. С. Гапанович чугаалаан. Инектериниң илгөр арга-биле ажаарыне дидим-биле шийчиринче болгаш «өлөчканы» дүргөн шийчөдиринче Ыраккы Чөөн чүктүн саачыларын ол кылгырган.

Икутиянын байдаларына көдө ажыл-агыйнын чорударынын өртем талазы-биле үндөйлөттирген системаны Икутияда көдө ажыл-агыйнын өртем-шынчилел институтунун ажылдакчылары ажылдап кылган. Республиказын колхозтарына болгаш совхозтарына херэгдөр ан дөшкө үреинеринин институт өрткөн чылдан бөөр өстүрүп өгөлөөн деп, институттун директору М. Г. Сафонов дынхаткан. Сонгу талакы райондарга чаа болуп турар, мал чөми кымыр кукуруза, бобылар, капуста дөш ишкан мыдыг культураны тарып өстүренин аргазын өөренип көрүп турар.

Сүдүгүн үкүрү хөй болгаш элдини шыныры эки чурт шийтиник якут инек өстүрери институтунун ажылында чугула черин элөп турар. Мыдыг инектерин сүдүгүн үкүрү 6,65 хуу, ортумаа-биле 4,5—5 хуу чеди турар.

Чувотек национал округ иви делегейин — социалисттик болгаш капиталисттик делегейин кызгаларында турар деп, оң күөсөкомунун даргазы А. Д. Нугатарын чугаалаан. Алакала чурттал турар эскимостарын амыдыралын бис хайгаарап көрүп турар бис. Оларын дүмүкү ажыл дилеп тош чоруп турарлар.

Шаанда чонү бугулуук болгаш учур-дуржак чорук тергилед турган бистик Чукоткамык совет өрте-чазыгынын чылдарында үлгүлүрдүк болгаш культуруга оран болуп берген деп, оратор ооналап медегелгөн. Биз даг рудазынын болгаш алдымык үлгүлүрдүк көгжөн, суурлар өлүп үнгөн, суур буртунде школа-интернаттар, клубтар, радио, электри чырыктын бар. Шаанда көшкүн чораш кижилер иштыг чадырлардан чырык бажындарже шал-

дөшкө чөвүлелеринин чөвүлелерине чаа керээлери келер чылдык март 1-ге чедир, көдө ажыл-агый бугурууларына— апрель 1-ге чедир чарган турар ужурут.

Чөвүлелеринин чөвүлелерине чаа керээлери келер чылдык март 1-ге чедир, көдө ажыл-агый бугурууларына— апрель 1-ге чедир чарган турар ужурут.

Чөвүлелеринин чөвүлелерине чаа керээлери келер чылдык март 1-ге чедир, көдө ажыл-агый бугурууларына— апрель 1-ге чедир чарган турар ужурут.

Чөвүлелеринин чөвүлелерине чаа керээлери келер чылдык март 1-ге чедир, көдө ажыл-агый бугурууларына— апрель 1-ге чедир чарган турар ужурут.

Чөвүлелеринин чөвүлелерине чаа керээлери келер чылдык март 1-ге чедир, көдө ажыл-агый бугурууларына— апрель 1-ге чедир чарган турар ужурут.

Чөвүлелеринин чөвүлелерине чаа керээлери келер чылдык март 1-ге чедир, көдө ажыл-агый бугурууларына— апрель 1-ге чедир чарган турар ужурут.

Чөвүлелеринин чөвүлелерине чаа керээлери келер чылдык март 1-ге чедир, көдө ажыл-агый бугурууларына— апрель 1-ге чедир чарган турар ужурут.

Чөвүлелеринин чөвүлелерине чаа керээлери келер чылдык март 1-ге чедир, көдө ажыл-агый бугурууларына— апрель 1-ге чедир чарган турар ужурут.

Чөвүлелеринин чөвүлелерине чаа керээлери келер чылдык март 1-ге чедир, көдө ажыл-агый бугурууларына— апрель 1-ге чедир чарган турар ужурут.

Чөвүлелеринин чөвүлелерине чаа керээлери келер чылдык март 1-ге чедир, көдө ажыл-агый бугурууларына— апрель 1-ге чедир чарган турар ужурут.

Чөвүлелеринин чөвүлелерине чаа керээлери келер чылдык март 1-ге чедир, көдө ажыл-агый бугурууларына— апрель 1-ге чедир чарган турар ужурут.

Чөвүлелеринин чөвүлелерине чаа керээлери келер чылдык март 1-ге чедир, көдө ажыл-агый бугурууларына— апрель 1-ге чедир чарган турар ужурут.

Чөвүлелеринин чөвүлелерине чаа керээлери келер чылдык март 1-ге чедир, көдө ажыл-агый бугурууларына— апрель 1-ге чедир чарган турар ужурут.

Чөвүлелеринин чөвүлелерине чаа керээлери келер чылдык март 1-ге чедир, көдө ажыл-агый бугурууларына— апрель 1-ге чедир чарган турар ужурут.

Чөвүлелеринин чөвүлелерине чаа керээлери келер чылдык март 1-ге чедир, көдө ажыл-агый бугурууларына— апрель 1-ге чедир чарган турар ужурут.

Чөвүлелеринин чөвүлелерине чаа керээлери келер чылдык март 1-ге чедир, көдө ажыл-агый бугурууларына— апрель 1-ге чедир чарган турар ужурут.

Чөвүлелеринин чөвүлелерине чаа керээлери келер чылдык март 1-ге чедир, көдө ажыл-агый бугурууларына— апрель 1-ге чедир чарган турар ужурут.

Чөвүлелеринин чөвүлелерине чаа керээлери келер чылдык март 1-ге чедир, көдө ажыл-агый бугурууларына— апрель 1-ге чедир чарган турар ужурут.

Чөвүлелеринин чөвүлелерине чаа керээлери келер чылдык март 1-ге чедир, көдө ажыл-агый бугурууларына— апрель 1-ге чедир чарган турар ужурут.

ДЫҢНАДЫГ

Тыва АССР-ниң Дээди Советинге сонгулалар талазы-биле төп сонгула комиссиясы Кызыл хоорайнын Ленин куумчузунда 28 август бажынын 2 кадында № 15 өрзөлдө ажылдап турар, телефон 20-75.

ТЕЛЕФОННАР:

Төп сонгула комиссиязынын даргазы эш К. С. Шойгунун — 34-00, төп сонгула комиссиязынын даргазынын оралчылары эш Т. Ч. Норбунун — 32-46; төп сонгула комиссиязынын секретары эш Л. С. Мокечеванын — 37-76.

ТӨП СОҢГУЛА КОМИССИЯЗЫ.

Декабрь 17 — соңгулдалар хүнү

Массаның кичээнгейинде Колхозта агитколлектив

Бо хүнүндө Тес-Хем районун күвүлелеринде 11 агитпункту болгаш ажитаторлар хаара туттуган. Тыва АССР-ниң Дээди Советинге сонгулдаларга уктунун агитас-пропаганда ажылы ол пункттар бүгү күжүн укладыган ажылдап турар.

Районун Ленин аттыг колхозунунда № 2 агитпунктуну чөгүрү үеинде дерип тургускан. Биз тускы ажал планын чогааткан аскан, оң учуртулга болдуруп ажылдап турар. Шаанда колхозтунда колхоз бугурулушинин мурунчалары-биле учуражылгаларын өрттөргөн көрдүгөн. Чоокта чаа өрткөн чазык хөй дүк алган, ирт кадарчымы эш Сарыг-оол-биле учуражылгынын кезежени чымылганынын сонургалын хаара туткан. Амгы үеде Сибириник көдө ажыл-агый ажылдакчыларынын чөвүлел хуралын киржикчилер, ол артедийдик механизаттыгын № 1 хөй фермазынын өртекчи Александр Барыма-биле ажылчы чоннарын учуражылга болуп деп турар.

Тус пунктунун агитаторлары кыска хуусаанын иштинде ийн удаа чыгып хуралаан. Пунктунда дежурный өлчөгү өзүгээр солчу, солгучулар алаа үргүчү барып, солун-сеткүлдүн чаа үнгөн дугаарларын көчүп турарлар. Агитпункт өргөлөкчөл Н. Дабоа сонгучуларын дөшкөкүн иш тургускан турарынче улуг кичээнгейин салып турар.

«Чодура» колхозта партия өге организаакчы агитпунктуну таарымчалыг кылдыр дөшөш ажылды, массаның өзулуг одаа болдуран. Агитпунктунда СЭБП-ниң XXII съездинин материалдарын көскүзүр-биле делген, оон дооун, плакаттарны кылган. Район төвү—Самагалдай сурдуг агитпунктунда база-ла организаакчы агитпунктуну ула-дараа барып, тус-тус хамаарышкан партия организаакчыларыга өчкөттөрүн бергилгелерин.

БАН-ТАЛА. Тыва АССР-ниң Дээди Советинге сонгулдаларга бетлекчел Чөөн-Хемчик районга улам калбарып турар. «Октябрь 30 чымык» колхозтун төвүндө агитпункт көрүшүп шиметтинген, инда съездинин материалдары, чаа солуннар болгаш журналар, сонгулдалга хамаарышкан чүдүлөр бөлгөк делеттинген. Агаа сонгучулар күвүлелди аалчылар бол-д, үкүлөткөк көз көзүп турар.

Колхозта парторганизаакчы (секретары эш Калын-оол) 43 кижине составтыг агитколлективни план едутаар ажылдап турар. Оларнын сургаалдыг семинарын, дуржула солчүрүнүн хуралдарын доктаамал чорудуп турар. Агитпунктунда дөшкө чөвүлел элөөчө тургустунган.

Чонун, солчүрүлүрүнүн агитпунктуна масса-политтиктег ажылды өрттү сорулгаларга — ажыл-агый, культура тургузуушкунунунун айтырларынын чедикшиник шийтирилгенин холбаштыр калбартып турар. Бо талазы-биле үлгелерин ажылдап турар чымык агитаторларын чижекке көргүзүп болур.

Төп сүт-бараан фермазынын коллективни кышка бөлетелдин кынам чалыг чоруткан. Оң чанында 12 саргат сизен мөдөилеттинген, а си-»

дөшкө чөвүлелеринин чөвүлелерине чаа керээлери келер чылдык март 1-ге чедир, көдө ажыл-агый бугурууларына— апрель 1-ге чедир чарган турар ужурут.

Чөвүлелеринин чөвүлелерине чаа керээлери келер чылдык март 1-ге чедир, көдө ажыл-агый бугурууларына— апрель 1-ге чедир чарган турар ужурут.

Чөвүлелеринин чөвүлелерине чаа керээлери келер чылдык март 1-ге чедир, көдө ажыл-агый бугурууларына— апрель 1-ге чедир чарган турар ужурут.

Чөвүлелеринин чөвүлелерине чаа керээлери келер чылдык март 1-ге чедир, көдө ажыл-агый бугурууларына— апрель 1-ге чедир чарган турар ужурут.

Чөвүлелеринин чөвүлелерине чаа керээлери келер чылдык март 1-ге чедир, көдө ажыл-агый бугурууларына— апрель 1-ге чедир чарган турар ужурут.

Коммунизмни тургузар дээш улам-на ажылдаар

Бүгү күштерни съездинин шиитпирлерин күүседиринче

Бистин туртуууска коммунизм тургузушкунунун Программанын СЭКП-нин чаа Программанын хүлээл алган партианын XII съездинин төөгүлүг шиитпирлерин амдыралга боттаандылар дээш Тес-Хем районун коммунистери болгаш бүгү ажыл-ишчилери өз шиитпирлерин база партианын Программанын партия чырыдышынын бүгү школаларында, бөлүгүндө калбаа-биле өөренишкен, күнү мурнунга районун алган хүлээлген күүседир дээш күжүлүшкөн нерин улам диндиле амыралга туралар. Районун экономикасынын дол үнелени мал ажылын төгүдөр, илангы хой ажылын продуктууун бейдир талазы-биле блче өвес чедишкенин чежи чымдын үшкү чылы — 1961 чылда колхозчу ажыл-ишчилер чеди алганар.

районун хүлээлген күүседир дээш демиселге хамктын мурнунда колхозтар боттарынын бүдүргө сүдүн күрүнге-лаа, колхозтун болуна-лаа ажыгыт кылдыр шын ажылдары улуз ролют болуп турар. Чижээ, бүгү бүдүргө сүдүнүн 60 хуузу колхозтун иштин херегалына ажылгааш, алган хүлээлген миычача чедир күүсетпээ «Ак-Эрик» колхозту манса айтырга-ла четтир-дир. Бо болза күрүнгө эргө-ажыктарына шуут түшпөс чорук-тур.

Республиканын комсомол активи

ВЛКСМ обкомунун бирти секретары эш Дорун-оол бодунун илеткелниин сөөлү кезинге совет кижилерин, илангы аныктарын коммунист кижиздигеин күштөлдөрүндү эргежок чуугазына доктаган.

газы болуп турар деп, ол демдеглээ. Бо чылын совхозтун ажыл-ишчилери күрүнге тараа, дук садыры чедишкенин күөсеткен. Совхозта күш-ажылдын мурнакчы үлгерин көргүзүп турар мурнакчылар көүдүз. Чижээ, эгелекчи саналы анык комбайнер Ондар Доржу 700 хире гектар чериян таразын кестирип, бир гектардан ортумаа-биле 12 центнер дүжүт алган. Анык саначы О. Чечейма бир саар инектен бо хүнгерге чедир 1200 литр сүттү саап алган. «Тилелет» совхоз Кызылда илган өвес, машина оруунда турда ВЛКСМ обкомү анаа барып дуулашпайн турарын эш Седен-оол койгучу чепте деп шүгүмчүлээ.

МОСКВА. Совет Эвилелинн Коммунист партианын XXII съездине даштык ак-дүңма коммунист болгаш ажылчын партиалардан хой төлөөлөр келген.

М. МИНЧИМАА, СЭКП-нин Тес-Хем райкомунун секретары.

Чочо-Хемчик районун «Чыраа-Бажы» совхозтун механизаторлаган хой ферманын дуулаакчы бригадир эш Д. Шорс-оол чүве чугалааш, мен хой ажылыга 1958 чылдан эгелеп ажылдаа кижин мен-дээш. Бо чылын төрүрү 100 баш хойга ошаптыр 125 хураган ал, доктуктур алдым. Бир төрүрү хойдан 3,5 кг дүктү база кыргып алдым. Хойну тарып боозданынын мурнакчы эргасын өөрин алган мен. СЭКП-нин XXII съездинин төөгүлүг шиитпирлерин херек кырында күөсетпэ дээш келер чылын төрүрү 100 хойдан чаш төдү бурган, бир хойдан 4,5 кг дүк кыргып

альп мен. Мал ажылына мен ишкеш боттарынын күзели-биле барып ажылдарынче силерни кыйгырып тур мен, эштер деп, активти кир-жикчилерин ол кыйгырган.

„СҮТ-ХӨЛ“ СОВХОЗТА

1961 ажыл-агый чылында көдөө ажыл-агый продуктуларын бүдүрер база күрүнге сазар талазы-биле планныг оналгаларынын күүседелинин түнелдерин «Сүт-Хөл» совхозтун ажыл-ишчилери чоокта чаа хураалыга чуугаалашкан.

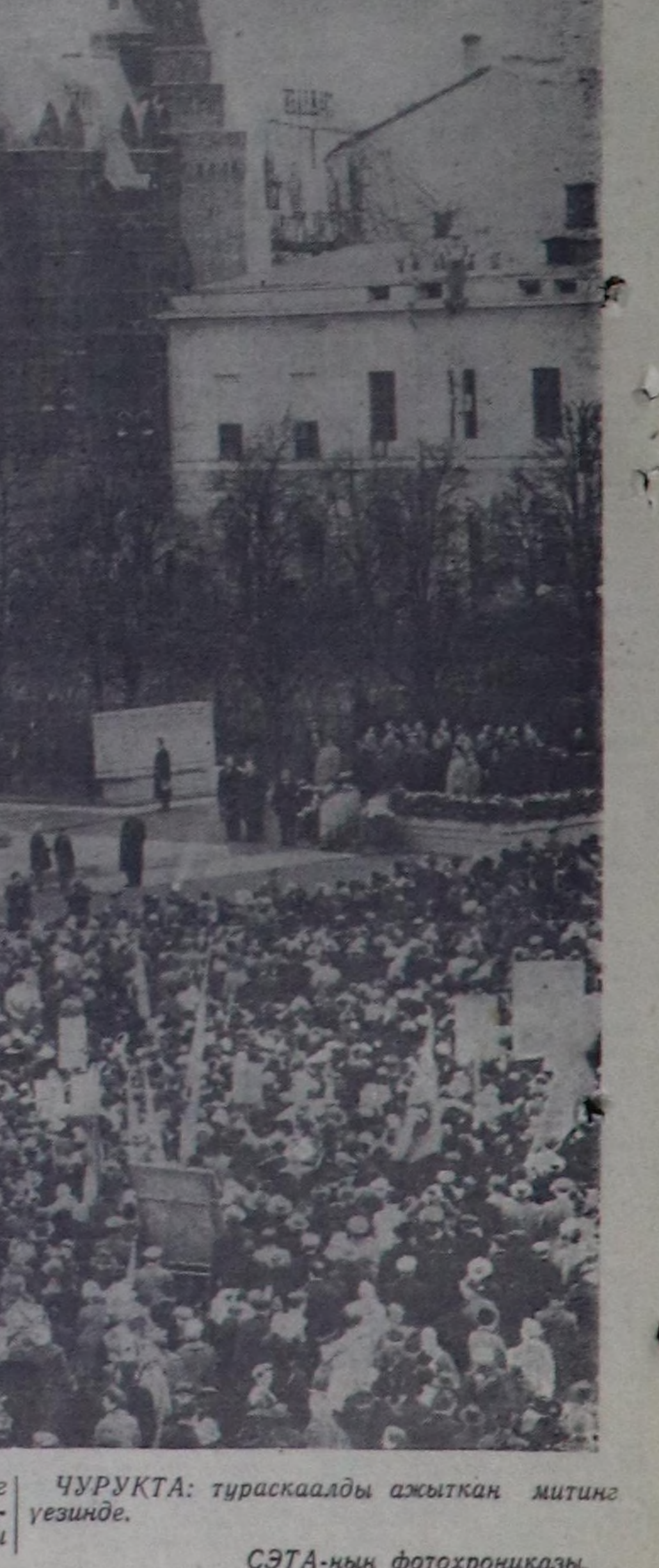
аш малды камгалап алдырынга эңер куду көргүзүтүп болуп, 100 хойдан-на 71 хураган, 100 өшкүдөн-не 57 анай алган. Чүс башка ошаптыр мал төлүнүн четче алдымай турары бир талазында эдерштивилгени эки организаставан турарында, оон хөй баш мал кызыраан, өске талазында мал аарылары-биле демиселдин кош-каандан, ажыла харысалга чок чоруктун уржундан бодунуп турар. Бо чылын 2120 мал, оон иштинден март 1-ден ноябрь 1-ге чедир 1920 баш өлгөн. Чүгле чайгы үеде чамдык малчыларнын харына салга чогундан 954 баш мал өлгөн.

ПЛАННЫГ ОНАЛГАЛАР БОЛГАШ КҮҮСЕДЕЛЕР

1962 чылда бистин республикамыс күрүнге көдөө ажыл-агый продуктуларын бо чылдан хөйү садар. Ону күөседир дээш илепкейил ажылдаары — көдөөн комсомолчуларынын болгаш аныктарынын ыдыгыт хүлээлген болур.

1962 ЧЫЛГА ХҮЛЭЗЛГЕЛЕР

Советтун ажыл-ишчилери эртин турар ажыл-агый чылынын түнелдерин чуугаалашып, ажылында чедишкенин быыгалавышкан, бар четестери чылайдыр шиитпирлөөш, чежи чымдын дертү чылынга бедиткен социалист күдөөлөгөрүн алганар. 1961 чылга деннэрге мыйыстыг бода малдын баш санын 5 хуу, инекти 14,7 хуу, хойну 11 хуу өстүрери, төрүрү 100 баш малга ошаптыр 90 бызааны, 100 хураганы болгаш анайым, 75 кулауну, хааван бүрүзүндө 16 хааван олду амыры көрдүгөн. 1961 чылымындан сүттү 110 тонна, дүктү 5 тонна, эштин 176 тонна хөйү бүдүрер болгаш хой бүрүзүндө 1914 грамм, хайна хой бүрүзүндө 2—3 кг дүктү, саар инектен-не 1300 кг сүттү алды. Бүрүнге 1961 чылда сатканындан 1962 чылда эштин 20 тонна, дүктү 4 тонна хөйү садар.

МОСКВА. Совет Эвилелинн Коммунист партианын XXII съездине болуп турар хүнерде Москвага Кара Маркса тираскалды ажыткан.

Малчынар, механизаторлар, таралгылар ортузунга калбарган чарык эштин, сүттүн, дүктүн болгаш тараанын абекенилинин чеди алдырын хандыган. Ажыл-ишчи бүрүзү ошапкан херэңге ак-сеткилдигин көргүзүп, партианын, Төрөөн туртуу мурнунга сөгүлэ сөгүнге ээ болуп ажылдаанынын түнелдери совхоз он айлар дүгүзүндө эрген чылга деннэрге сүттү 25 тонна, дүктү 12,5 тонна, эштин 29 тонна хөйү бүдүргөн. Сүт саалдынынын планын күөсеттигени. Оон түнелдери совхоз октябрь 10-да көдөө ажыл-агый продуктуларын күрүнге сазар талазы-биле хүлээлгелеринден эштин 100 хуу, дүктү 105,8 хуу, сүттү 108,5 хуу, тарааны 110,2 хуу күөсеткен. Бир хойга ошаптыр 1700 грамм, азы өнпр чылымындан 250 грамм хөй дүктү, саар инек бүрүзүндө 927 литр — өнпр чылымындан 77 литр хөй сүттү алган.

ЧЕДИШКИННЕРНИН ХӨЛГӨЗИНДЕ...

Тарыга шалун 6600 ажыг гектарга чедир, оон иштинде кызыл-тасты 1000 гектарга, кукрузаны 800 гектарга, чигир сөкөлөзү 50 гектарга тарылар. Хөрүн сайырдылган экилдиги, черин чемши-чилп, суггарылга системаны кал-бартып тургаш, тараа культура-ларынын гектар бүрүзүндө 12,4 центнер дүжүттү алдыры болгаш өске-даа культураларын дүжүттүү бедиткен социалист хүлээлгелерин айткан. Мал болгаш чер ажылын хөжүдүрүндө өске-даа хөмчөлдөрүн хүлээлгедө көрүп турар.

КИЖИ ТӨРЕЛГЕТЕННИН ЧЫРЫТКЫЛЫГ КЕЛИР ҮЕЗИ

Капиталистиг чурттарның күш-ажылчы болгаш депшилгелиг кижилери СЭКП-нің XXII съездизиниң, партияның Программанының дугайында

Сеткил-сагышты хаара тудуп турар

СЭКП-нің съездизиниң бадьмааны, кижиниң сеткил-сагышты хаара тудуп турар СЭКП-нің коммунизм-че бурунгарлаашкынынын планы быжык фактыларга үндөйелтигинен болгаш амгы салгалды чурттагалыктын иштинде-ле ол боттанган турар дээрине мези болгаш хөй-хөй англи ашкычыннарны өзүрелин улам-на быжыктап турар.

Совет улус бүгү тала-биле: гитлеринг фашизмдин халдашкыны чыгача шапкаш, шериг талазы-биле, черин баптагы кылжал едеринчилерин салып үндөргөш база совет кижилер Гагарин биле Титовту черин орбита-орук-биле долгандыр ужуткаш, артем, техника болгаш бодунуң талазы-биле бодунуң үдөриян көргүскенин бизниң чуртувустун болгаш делегейинг бөдүүн кижилери магадаан.

Халас чурттаага бажыны болгаш транспорт, делегейде өң-не кыска ажил неделязы ышкаш чагаай кежиктерни кижэ бүрүзүңге тыпсыр, өзүлүг социали-

тиг демократия болгаш хосталга бүгү делегейниң улустарнын эрге-ажыныга бараан болуп дээрин көргүзөр коммунизм Совет Эвилелинге тургустунган турда, келир үениң пролетаржы эң-сеткил каттыштыргалгазын укур-дузазын, СЭКП-ге хамаарыштыр мурунда бизниң болдоп чоран бодалдарымыска денээри берсе-ле боор деп болай-дыр мен. 1917 чылдын Октябрьиниң улуг революциянын үзүндө бээр совет чедилшиктерге ийикпе азы совет улустун мурунга ам ажит-тынын турар перспективаларга улау салгынар кандыг-бир чүве чагыс-даа буржуаз күрөңдө чок.

Белир үе коммунизмни болуп дээр дугайын керечи-леп турар Совет Эвилелинң улуг чедилшиктеринге бүгү капиталыстг чурттарның ашкычыннары сорук кирер.

Роберт УОТНИНСОН.
Англи шахтер.

«Чүс-чүс миллион базындырган болгаш үлүг-хузуун оскунган кижилер боттарынын эң эки күз-елдеринин болгаш чүткүлдеринын боттанышыкынын Программандан көрүп турар ужурунда, оон идеялары, коммунизмдин идеялары планетада тилелгелиг чоруп турар».

Н. С. Хрущев.

ӨШПЕС АЙТЫКЧИ (Манолис Глезостуң чагаазы)

Эрлгм совет өңүктөр, Совет чуртун коммунизме оруунга СЭКП-нің XXII съездизиниң айтканы аажок үлүг перспективаларын улу-чагаайың силер-биле кады, чагаай сеткилгид бүгү кижилер-биле кады ам бо хүнерде ханызы-биле өөрүп, магадап тур мен.

Совет Эвилелинң Коммунистг партиянын амгы съездизиниң иштинилерди коммунизм дугайында эрте шагдан бээр үзүл бо хүнеринг боттуп чүзүп болуп турар аларган кижэ төрелгетин көргүлдезиниң бы-дыг иштинилерг амгы үе-чалазын өшпес айтыкчы сыдым кылдыр мези угаан-медерелинге ынчаар билдинер-дир.

СЭКП-нің чаа Программанында сыныккен коммунизмдин улуг идеяларын чырык чүгө силернин чуртунарны уластарыга аяс, харын чер кырында бүгү күш-ажылчы ишчилерге база өң-не аас-кежиктиг килер үзүрү чорутуу чырыдып турар. Ол идеялар улустарны сорук кыдыр, улустун аас-кежик дөш бүгү демиселдерге күштерин болгаш эрес чоруктарын немес турар.

СЭКП-нің XXII съездизиниң иштинилерин амгыларга боттандыр-дар дөш маалырымг демиселдерге чедилшикнин болурунун силерге чүрөкниң даямында күзөп тур мен, совет өңүктөр!
Оон-биле кады, иштинилдин амгыларын чаа дайыннын айырым дөшө-мөңдө чаглатканын, кижэ кажиге өңүл болгаш төрөл ашаар, күш-ажылчы бүгү кижилер материалдыг болгаш угаан-болал херегелдерин долгуз-биле хандыртынар аргалыг болган турар бүгү кижэ төрелгетеге өзүлүг аас-кежиктиг дугайын мези Гроциамның күш-ажылчы бүгү улусу ышкаш, мен база аажок күзөп турар мен.
Улустуң ол аас-кежик дөш демиселге бодунуң бүгү күштеринин бөрийнге белен мен.

В. И. Ленинге чечетниң төөгүзү

Партияның XXII съездизинг болуп турган үзүндө АБШ-тан бар мындыг чагаа келген:

«Эрлгм хамааты, Совет Эвилелинң ашкычыннары!
Бир өвс бурган бар-за болза бүгү делегейин аас-кежикте СЭКП-нің ол тургускаш. Бисте, АБШ-та, ам бурунгарлаашкы чок, чаныс черде таптаашкы болуп турар. Чаныс тавак мун аң ижер дөш ажал чоктар аажок үзүн өөлчөгө туруп турарлар. Бажын чогулдан демир орунуктун бараан сөөртүрү курат вагонынга хонуп чоруту кижилер өндөрүп кой. Ашкычыннар-ның шамының кызыр дөш АБШ-та капиталыст бүгү-ле чүвени кылап турарлар деп сөглөн болуп мен.

Маңа ашкычын кижиге дыка-за багай. Ашкычын халалдап аларда оон үзө-болдың хынап көрүп турарлар. Бадалгазыме чүдүссө-ле ашкычын болза оон ашкычындын үндүр ойнадып турар. Бо нилталде өттүр ичиреп калган. Бир өвс мен аңгык турган болзумга СЭКП-ге чо-руй баар ийик мен, ынчаарга мен 62 харылг мен.

В. И. Ленинниң хөрүңге кылды чечетки салгыларын дилеп тур мен. Мен бөдүүн кижэ-дир мен, сагыш-сеткилдин илередир сөстү тыл-пайт туру мен.
Мыдыг чечетниң өртөө мында 5 доллар.

Силернин Ульям Супер, ашкычын».

В. И. Ленинниң Мавролейниң чанында хөй-хөй чечеттеринг ар-азында У. Суперинг илээниң өзү-дүр салган база бир бодал кылды чечек аңчылар тыгылган. Үе чечетке «В. И. Ленинге, америка ашкычын Ульям Суперден» деп билээ.

План ажыр күүсетинер

Октябрь революциянын чурту, сугаистеринг чурту, социализмдин болгаш табыннын турту төлөвдөп алган планнарын ажыр күүседир дээрине мен бүзүрелгит мен. Оон түнеллиде төгүлүн бил-белг мындыг чаартылгалар болдуган турар.

Торроне ДАНТЕ.
(Италия).

Ам семеп дидинместер

Силерниң XXII съезинер — ол дөргө алардыг болушкун. Догу өвс чартыс чүс чыл дуртууна-ды силер көстүп көрбөз чедилшиктеринг чедип алган силер. Боттары-нарниң даяртыг хуңуңерге силер ам шуут бүзүрелгит силер. Совет эрге-чатырганы дүжүр дөш импералисттер хөй улаа орадалжып, чепсетиг холгаарлашыкыны аажы-лап турганлар, ынчалза-лаа олар ашкычыннарга тавагышанлар. Биздиң хөдөлгөштерге олар ам семеп дидинместер боор деп болай-дыр мен.

Арияма КЭН.
(Япония).

Программаны номчуурумга

СЭКП-нің ТӨӨГҮЛҮГ XXII СЪЕЗДИНИНГ ТУРАСКААТЫМ

Санап четпес когаралдар Саргана балыг, догулган хан, Халас барбаан. Карак чажы кадып калган. Караның дуң кезээ шагда Арлы берген. Улуг Намынч Программаны Угаан дөзү ариннары Бича диалар. Совет чуртун — күчүлүгүн Солдаттары — коммунисттер Бичаар согулаан. Программаны номчуурумга План болган сөстөр бүрү Чырык чагаай. Одурулар каймыз-даа От дег чырык, изиг, жынг. Чүрек согар. Сактырганы курут черден Салым кежиге кайла сен дөш. Хавытказынг. Ак-кок хемнер мени алгам. Аас-кежик далайыңды Эдертенкинг. Бо чүс чылда бизниң дилке Бодал чептес тулуг болур — Чараш күштүг; Кижэ бүрү коммунизм Кире бээр-дир, аңаа чурттаар. Байырдалдыг!

Очулдурган С. САМБА, ЛЮНДУП.

Коммунизм социал талазы-биле дөң өвс чоруктан, дарлалдың болгаш мөлчүгүлөдүң бүгү хевирлеринден, дайыннарның халаптарындан бүгү кижилерни адырып аларының төгүлүг хүлээлгезин күүседип база бүгү улустарга Тайбынны, Күш-ажылды, Хосталганы, Ден эргени, Акы-дуңмалышчы Эзуну болгаш Аас-кежикти чер кырынга бадыктап турар.

(СЭКП-нің Программасындан).

Ол чайлаш чок, чүгө дээрге ол шынныг

Мен бөдүүн ашкычын мен. Мен болза эки сөстүг конституциялыг капиталистг чуртта чурттап турар мен. Ичалза-лаа бизни чагырып турар кижилер конституциянын эки сестерин өвс, а сөөк-азы ыла-газын хойбуларын, кижини кижэ мөлчүр чорутуун араатаныг хой-буларын улурууга болдуруп турарлар. Амгыларга мезең түрөгелден өскө чүгү-даа бербеди. Мезең кежиг өңү кара, моон ажы, аңаа-даа мен кем-херек үлөдүкчиги дег санаттынар ужурауг-дур мен. А мен болум ашкычын кижэ мен, ам 50 харылг мен, амгыларымнын бүгү дургузунда өскөлөрнин шигээлип ап турары үнелиг чүдүлерин тургустун келдик. Шынамыла мези чурттап турарым, аңаа мези чүгү-даа өвс, чүгө кара кештиг кул болуп турарым нилталде ынчаар тургустунганм ол-дур ийин.

Мен «Коммунистг манифестини» номчан болгаш коммунизмдин идеяларына бүүрөр мен. Барл Маркс, Энгельс, Ленин олар чөптүг нилталдедин — коммунистг нилталдедин төрүтүнерин баш улур чугаалаанар. Ам силер, бизниң совет акы-дүмаларымыс болгаш уга-дуңмаларымыс, ол нилталдеди тулуп каришкен силер. Мен силерниң Программанынгомчулук, ынчанга мен бүгү сеткил-чүрөмдөн силер-биле кады мен. Коммунизмниң хуңу бүгү делегейниң кырынга чайынаны бээр мындыг хун чедип келир дээрин билер мен. Ол чайлаш чок, чүгө дээрге ол шынныг херек.

Коро ЛАКА,
америка негр ашкычын.

Чедилшикнерлиг болурун коммунистерге күзедим

Коммунистер хөй-хөй кайгамчык чедилшиктеринге чоргаарлангил болулар. Олар дыка хөй чаа идеяларын ийик үндүргөңөр болгаш делегейниң дыка улуг кезегине ол идеяларын амгыларга чедилшиктерин-биле боттандырып турарлар. Коммунистг партия болза кижиниң ажил-чорудулашыкы хөй-хөй талааларына өндүр чагаай чырыкты болуп, социалдыг чөптүг чоруктуң оруу-биле чырык амгыларга улустарны бүүрүлгө-биле баштап турар. Ичалза-лаа өвөш өвс кижилерниң угаан-сагыжына коммунистерден сестир болгаш коргар чорук таратылган. Ол чорукту чок кылдыр чүгүлэ, чүгө дээрге, улустар арзынын дүшүдүрүгү байдалын кошкылары болгаш бүгү делегейге быжык табынны тургузары бо үеде кижэ төрөлгетеге казангышылдан-даа артык өз чүгүлэ болуп турар. Уластар арзынын на-быралын быжыглаарына болгаш өң-набыралчы кожа-хөлбө догун-наашкынын тургузуварына аажок улуг ажыгы болгаш коммунистерниң улуг баштынны Хрущев табын дөш демиселди дээрин көргүскөн. Амгы үеде делегейге бүгү денсеге чугаалажышыкын болуп турар чепселеншикниң бурчуу-биле дүжүр дугайында чүгүлэ айтканы бир дугаарында ол калдуруп үндүргөн. Чер делегейнин бүгү коммунистери оон үзгөңөр-чазөңдөн сорук кирер ужурауг.

Коммунистг келир үеже орук

СЭКП-нің XXII съездизин коммунистг келир үеже оруктү айткан. Совет Эвилелинң Коммунистг партиянын үшкү Программаны улус чоңга чарлатканын. Ол келир үе тургустунган турар. Чер-делегейге табын доктаатырлар, кижэ төрелгетегиниң мурунга кызыгар чок аас-кежиктиг идеялыг перспективаны ашкычтар.

Өзүлүг чагаай сеткилдин мораль, улустуң чагаай байдалынын дугайында, бүгү кижилерге амгылардың бөдик денселин хандырар дугайында сагыш салгышыкын, элбөк-шылче чүткүл—чаныс сөс-биле чугаалаарга Программала айтканын бүгү чүдүлөр АБШ-тын денсегелиг кижилериниң, медерелиг бүгү ашкыч чоннарын чүрөктерин чоргаарал-биле долдуруп турар. 1919 чылдын Программанын чедилшикнинг күчөткөңүнүн XX чүс чылдын аң улуг чедилшики болган. Кажан совет улус 1961 чылдын Программанын—коммунизм тургузарын программанын күчөткөңүнден ол чедилшик аштыган туруп болуп болгаш ашкынар-даа. Герберт АПТЕНЕР,
америка журналист болгаш публицист.

Тургузушкунун программаны

XXII съезд—ол дөргө табынның болгаш бүгү кижэ төрөлгетегинин аас-кежиктиң хөрөңгө, улустарнын имперализмге улур национал-хосталгыны демиселге совет улустун аажок улуг салгышыкын-дыр. Оон күнделгелери табынның болгаш демократиянын дайыннарын мөгүдөл, колонизаторларны каржылаандырып турары билдингир. Ынчаарга лаотаннар бистерге ол иштинилер дөткөңгө болуп, Лаостуң патриоттарынын демиселгит турары шынныг херээ тилдэр дээрине бизниң бүзүрелинги быжыгалап турар. Съездиниң хүлөп алганы партия Программанын бистин улусту аажок өрүшүк болгаш магадашкын-биле утсаан. СЭКП-нің Программаны — ол дөргө табынның болгаш тургузушкунуң программаны.

Ызыгур салгакчысы СУФАНУ ВОНГ,
Лаостун Патриоттуг фронтунуң даярганы.

Марксизм-ленинизмниң күжү

Съездиниң ажылы болгаш аңаа хүлөп алдыган документилер — капиталызмдин болгаш колониализмдин дарлалын едилеп турар африкандар бистерге сорук киришкенин үнөр дөзү. СЭКП-нің Программанында төлөвлеткенини ышкаш мындыг улуг-чагаай планын кижэ төрөлгеткен казан-даа көрбөз. Ол Программа хосталганын, демократиянын, ден эргенин, аас-кежиктиң болгаш элбөкшилдин чокку аразын чарлаан.

Африканың улустары Совет Эвилелинде дыка хөй чүдүлери өөрен ап болулар. Бисте, африкандары дүрөңдөп чоран дыка хөй айтканыларга СЭКП-нің XXII съездизин долу харымыларын берген.

Джозеф Анем ФОНДЕМ,
(Бангер).

Далажы-ла көрүңөр

Бүгү капиталыстг чурттарда ашкычыннарны хун бүрү өдүрүп турар чорукта, бүгү делегейниң улустарына улур монополистерниң үзүлгидин турар кем-бурууларынга Программаның төлөвлеткени харын болуп турар. Капиталисттерниң тергилдөө-биле аңаа чурттап турар бистерге ол программа күштерин кайы хире улуг үнөр дөстери болуп турарлар Совет Эвилелинң улугу мырындай кайгар ашаар.

Ол соругунамы күчөдире далажы-ла көрүңөр. Ол программаны болдунар-ла дүргөң-биле күзөдир боор силер деп Совет Эвилелинде силерге бүгү делегей идеялыг-биле көрүп турар, ынчанга миллион-миллион кижилерниң амгы-тынын айып силер, ынчанга болуларга олар мөлчүгүлөдүп кырып каап болуп, таптап бастырар болгаш чачкыттыр ашаар.

Ажы чок америка Артур СТУОНДАН,
(«Правдага» чагаазындан).

Улам бүзүрөп турар

Герман Федеративтик Республика-нын хамааты кижэ СЭКП-нің съездизиниң иштинилеринин база оон төгүлүг укур-дузанын чагалайтын чечке ашкычын берге. Ынчалза-даа аңаа чедип турар кызык медделерден бизниң ол кол чүдүлүг: Коммунистер болгаш Совет Эвилелинң улугу чүгө табынның байда-

Чайгылыш чок

Коммунизм тургузарынин Программанын күчөдире чедилшиктерин силерге күзөдир. Бо талазы-биле силернин бүрүн чедилшикнинг болурунга бүүрөр мен, чүгө дээрге ол силернин экономикаларынң планын чорудулашкы-биле болгаш коммунизм тургузарынга совет улустун чайгылыш чок тура-соругу-биле магадаатканын.

Стефане КЕРНЕР,
(Австрия).

Улам бүзүрөп турар

Совет коммунистерниң сөөлү съездизиниң магаалы чагаайың, бүгү кижэ төрөлгетеге оон укур-дузанын илередиңерге сестер чедилешес-тир. Импералисттерге дардалгышан турар Латин Американын улустарына болгаш мезең съездизин иштинилерин болгаш аңаа хүлөп алдыган Программа — ол дөргө улуг идеялыг.

Хосталга болгаш хамаарышкыс чорук дөш калып-дошкун демиселге аажок чүгүлэ чаа күштерин болгаш энергиянын бо хүнерде немесип турарын бис билди турар бис. Мен хун бүрдү-ле СЭКП-нің Программанын каттап-кагаап номчааш-ла, болумга чаа-чаа ашкычыннарын тып ап турар мен. Оон сестери мезең ажык дөшөң болгаш гимн ышкаш ыгыналып турар.

Силер ышкаш, аңаа улус ышкаш бизниң хостуг ашаар хуңуңуе база келир.

Бизниң чуртувусту колониалдыг дараалдык кара бажыларын хазалары буступ дүжө бээр, ынчан бис силерни күжүлөтпөшүлдүр болгаш табынның болгаш иштинилерин күштериниң, дайыннын болгаш дараалдык күштерин ашкан типалгезин силер-биле кады байлараар бис, эртим совет өңүктөр.

УЛУГ ИДЕГЕЛ

Совет коммунистерниң сөөлү съездизиниң магаалы чагаайың, бүгү кижэ төрөлгетеге оон укур-дузанын илередиңерге сестер чедилешес-тир. Импералисттерге дардалгышан турар Латин Американын улустарына болгаш мезең съездизин иштинилерин болгаш аңаа хүлөп алдыган Программа — ол дөргө улуг идеялыг.

Хосталга болгаш хамаарышкыс чорук дөш калып-дошкун демиселге аажок чүгүлэ чаа күштерин болгаш энергиянын бо хүнерде немесип турарын бис билди турар бис. Мен хун бүрдү-ле СЭКП-нің Программанын каттап-кагаап номчааш-ла, болумга чаа-чаа ашкычыннарын тып ап турар мен. Оон сестери мезең ажык дөшөң болгаш гимн ышкаш ыгыналып турар.

Силер ышкаш, аңаа улус ышкаш бизниң хостуг ашаар хуңуңуе база келир.

Бизниң чуртувусту колониалдыг дараалдык кара бажыларын хазалары буступ дүжө бээр, ынчан бис силерни күжүлөтпөшүлдүр болгаш табынның болгаш иштинилерин күштериниң, дайыннын болгаш дараалдык күштерин ашкан типалгезин силер-биле кады байлараар бис, эртим совет өңүктөр.

Мениң Даюн Филипп деп адаар,— деп америка бизни өөреничи бизил турар,— мезең өөреничи өөрүк Совет Эвилелинң чедилшиктеринин дугайында маалымда илтегилгештиг кылдыр даяккан чүве. Улет-пуруп болгаш ошкерттайын шигээлиң аларынын талазы-биле силерниң чедилшиктеринерин хөй улаа ынаан бис. Ол биске өвөш болбайнаар. Ыланың съездиге ол бизниң тодортай чугаалашкан болгаш аажок улуг планын хүлөп алган деп калкыс ынаан бис. Өөрүккө кылп бээр илтегилге эки белеткенир талдае, Кремльге болган коммунистер съездизиниң делегаттарынын чугаазынын бижимелди тып алыр ужурауг мен.

Бир өвс ол документилерин силерден алыр болзум-за аажок-ла өөрүр кижэ-дир мен ийин.

Доминга де ла КРУС,
Порто-риканын хөй-ниги ашкыкчысы.

Чагаалардан

«Бисе антикоммунизм дээр чүвени өөренип өгөдөң бис. Биске сурган турган чүдүлөр бис шоолу-ла бүзүрөвөй турган бис. Ыланга Россия чаа Программаны чарлаан сөөлүндө, бизниң дыка хөйүвүс антикоммунизм дугайында дынаан чүдүлериң шуут бүүрө-вөс аларган. Дарга Хрущевтинг илтегилерин болгаш коммунистерниң XXII съездизинин хүлөп алган өскө-дө документилерин мезең чорудуп өөрүң диледим» — деп Бразилия штатта (АБШ), студент Роберт Хант билдөөн.

Хантоб АРБЕНС,
Гватемалазын мурунгу президентизи.

Чырыткылыг келир үе

СЭКП-нің төгүлүг XXII съездизиниң бадьмааны улуг-чагаай Программаны чүгө Совет чуртуунуң улустарына өвс, харын база Латин Американын улустарына, бүгү кижэ төрөлгетеге чаа-чаа аажок улуг перспективаларын ашкычтар.

«Совет Эвилелинң Коммунистг партиязы моон-даа соңгаар марксизм-ленинизмниң тиилелгелиг тугун бедии-биле тудуп чоруур, бүгү чурттарның ажилчы чоннарын мурнунга бодунуң интернационалчы хүлээлгезин күүседир, бодунуң бүгү күштерин улустуң эрге-ажыктары дөшү, улуг төөгүлүг эчис сорулганы чедип алары—коммунистг ниитилелди тургузары дөшү демиселге бараан болдура».

Марксистиң идеялар улустарнын медерелинче улам-на быжык болгаш ханызы-биле синнигил турар. Социализм Латин Американын эң чүгүлэ айтканыларын шигирдел болуп кара чаныс арга болуп турар, чүгө дээрге социализм кандыг-бир аңаа дөстрина өвс, а социалистг лагерин туруп турарындан болгаш оң көгүлүдөндөн улустар боттарынын кара-биле көрүп турары боттуп практиктиг түнөөлөр-дир. Имперализмдин бурунашкын улустар кандыг оруктап көгүлүүрүн быжык-биле медереп билгени-биле тодараткынар деп СЭКП-нің Программаны айткан. Импералисттер оңу эки билдирер. Ынчанга олар Кубаны көр хонуну чок. Ичалза-даа импералисттерниң сарылы чок чедилшиктеринге улур демиселге бис чааскаан өвс бис.

Матильда МАРМОЛЬ,
венесуэл хөрөңжөн чогаалчы.

Ханобо АРБЕНС, Гватемалазын мурунгу президентизи.

Ю. ГАГАРИННИНГ ИНДИЯДА ЧОРУП ТУРАРЫ

ДЕЛИ, ноябрь 30-де (СЭТА). Делиде чоруп турар дегенде...

чешкинини шылгарангай амыкшакы Махата Гандини...

дун 14 чыл бурунгаар орунштукан шөгө дилг чечетери...

ТОДАРГАЙ УТКАЗЫН, УРАН ЧЕЧЕНИН БУРУН ДУУШТУРЕР

Май. Болдус ногаан торту кеши келипкен. Арыг иштиде, оруктар бекдиринде «Ээр-Хавак»...

Көрүкчүнүн демдегелелинден

эртемниң күжү оон тода көстүр. Директор үдээжини-биле аштырган, оон-биле кады амыдыралда...

Бригадирлер Долаананың, Селикмаанын (артист А. Доржу-Хандаа), тракторист Базыр-оолдун...

Тракторист Базыр-оолдун өвүр-хевириниң, оон кижизиктиң ужуру-дузаны улуг. Базыр-оолдун...

Партияның улуртук ролун шинде көргүзерингиз элден кичээрингиз салган. ЭКЖИ райкомун, оон...

Адыяның өвүр-хевириниң партияны амыдыралга боттадылар ажылды тускай эртемниң амыак агроном...

Совхозта партия организацинның секретарының өвүр-хевирин, эске ролдарга бодаларга, чевен болгаш...

Шиниң композициалык тургузуунда бир четтес чүве бола, көргүзүлгелерин, спеналарнын аразында...

Автор болгаш режиссёр шиниң дил-домана көрүкчүлерге суугурагачы болдулар талазы-биле байг өвөс...

М. Мунзуктун «Эш директор!» деп шинин көргөн көрүкчүнүң демдегезе чутула деп санаан чүүдери...

Агрономунун өвүр-хевириниң кол ролун долдуу-биле ээлер шыдавайг барган диле чыгарыг чок. Ону «Тиледег»...

ТЫВА АССР-НИНГ ШКОЛАЧЫЛАРЫНЫН РАПОРТУ

Чоокта чаа республиканың хөгжүм-шин театрыга өөреникчилер бригадаларының болгаш анык натуралисттер республика сады болаган. Анык...

«Совет кижилериниң амгы салгалы коммунизм үезинде чурттар» деп партияның Программалында...

Партияны улуг башкачымыз В. И. Ленин комсомолдун III съездиндегенинча дээш: «Чүгө ажылчывар болгаш тараачынар-биле кады куш-ажылга...

Бөгү, анык дуржулгачыларның республика садынуң чутуура дагызының школалары республиканың кезе...

Школалар башкаларының болгаш өөреникчилериниң шиниңдегенинча 1618 өөреникчилери 634 га кукурузу...

Эртеңки үдөөнүнүн шиндегенинча аш, колхоз, совхоз, бууруда болгаш туугуларга иллеккейг амыкшак болгаш, коммунизм тургузуушкунуң херезинге...

Чурукта: Кызылда чаа ажиттыган «Найрал» киностудияның ишти.

ЧУНАР БАЖЫННЫН КАДЫКШЫЛГА УЖУР-ДУЗАНЫ

Недела сагында чунар бажыңга ыявалыа бир катап чуууп болгаш шиниң хевириниң солуп турган. Чунар бажың кешти...

Дурт-сының чустериниң болгаш шиниңганының хоочураан ревматизмин үезинде, халу эрттир семирең таварыла...

Чуварының шагын 45 минуттадан эрттирбизин өчкүлөр сүмелет турар, олчө ниг буска шаптаны...

КУШ-КУЛЬТУРА БОЛГАШ СПОРТ ДЕМИСЕЛ ЭГЕЛЭЭН

Кызылда культураның болгаш дыштаныланың Гастело аттыг паркуга чүгө хоорайнын өвөс, бүгү республиканың шырдырага анык кижилериниң төүндө болу берген. Чоокта ажиттыган шырдырага...

Декабрь 1-де болган баштайгы салгышында Чооду — Артыны, Шиниңи — Күжүтети, Куштаары — Шиниңни, Парваргин — Торлугу тус-тузунда тилкен алганар...

«Найрал» — кол чуул» деп мурнуку чууу-биле солун ажиттыгана. Ол-ла арында чурт иштинде болгаш тур чурин материалдары. Илги арында «Декабрьның 17-де» Тыва АССР-нин Дээди Советинге...

КИНОТЕАТРЛАРГА

«НАЙРАЛ»: «Дүжүп берээзнер» 10, 12, 2 шаптарда. «Факелдер» (делгем экранын) 4, 6, 10 шаптарда. «Чайгы шөлзөөр үезинде» (делгем экранын) 8 шапта. «АА-ХЕМ»: «Адалар болгаш уругулары» 9 шапта. «Дарганың тугу» (делгем экранын) 11.15, 1.15, 5.15, 7.15, 9.15 шаптарда. «ЕНИСЕЙ»: «Буратинонун ужураалары» 10.30 шапта. «Салпын моортайның чаа чорумалдары» 12.30, 2.30 шаптарда. «Ыр кийгирып тур» 4.30, 6.30 шаптарда. «Келир үезинче чоокшупал турлар», «Ыр кийгирып тур» 8.30 шапта. «ВОСТОК»: «Кини дүжүп берес» 11.15, 1.15 шаптарда. «Хүн бүгүени чырыдып тур» 3.15, 5.15, 7.15, 9.15 шаптарда.

ВУГУ ХАМААТЫЛАРЫН КИЧЭЭНГЕЙИРГЕ

Тыва обликусконмун 1961 чылдың октябрь 13-те үндүрөөн № 575 шинтирин буугаар 1961 чылдың Декабрь 5-тен эгелээш, 1962 чылдың апрель 1-ге чедир хамаатыларга бар АРААЛЫГ БОЛАЛРЫН КАПА ДАНЫЛААШ-НЫН шагдаа органнарны чогуурлар. Айттыганын хуусанын иштинде дазылаашкынга кирбенин.

РЕСПУБЛИКАНЫН КИНОЭКРАННАРЫНГА

РЕДАКЦИЈАНЫН АДРЕСИ: Кызыл, Шетиникин судумчузу, бажың № 3 ТЕЛЕФОННАРЫ: редакторунун 24-63, редакторунун оралакчызының 35-24, пропаганда кидизинин 23-54, харысалагач секретарының болгаш харысалагач дежурдының 23-35, көдөс амык-агыл кидизинин 25-38, партияны амыдырал булгаларының 31-75, корреспондарының 21-47, Солун келбени барганда 32-75 гезефонче долбар.

ТС-01218. Чагыт № 2397. Булгара эргелегич типографиясы.